

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT. Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. NO. 250. — STEV. 250. NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 24, 1917. — SREDA, 24. OKTOBRA, 1917. VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

Iz Washingtona.

ŽIVILSKI ADMINISTRATOR HERBERT C. HOOVER JE OBJAVIL POSAMEZNOSTI GLEDE PRETIRANIH CEN, KI JIH ZAHTEVAJO ZA SLADKOR V NEW YORKU IN DRUGIH AMERIŠKIH MESTIH. — AMERIŠKI VOJAKI V FRANCIJI SE BODO NAJBRŽE VDELEŽILI AKTIVNO NOVE ZIMSKE KAMPANJE ZAVEZNIKOV.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 23. oktobra. — Herbert Hoover, živilski administrator Združenih držav, je danes ostro napadel dobičkalce pri prodaji sladkorja v New Yorku ter objavil številke, ki kažejo, kako nezasišne cene so zahtevali za sladkor pradalci na drobno.

S Hooverjem so se posvetovali John Mitchell ter drugi člani newyorške državne živilske komisije. Na konferenci so bili oni prodajalci na drobno, ki nočejo prodajati sladkorja, razen, če dotična stranka ne kupi dosti drugega blaga.

Živilski administrator je izjavil, da bi konsumentom sladkorja v New Yorku ne bilo treba plačati več kot deset centov za funt.

Prodajalci, ki bodo še nadalje vstrajali pri teh cenah, bodo najbrže odtegnili vsako nadaljno zalogo.

Odredba se bo tikala tudi onih, ki nočejo prodajati sladkorja, razen, če se kupi še drugo blago.

Objavili so cene, za katero dobe prodajalci na drobno sladkor, v namenu, da občinstvo spozna, kako velike dobičke si znajo prodajalci izbiti iz težavne situacije, ki je nastala glede dobave sladkorja.

Prodajalci stane sladkor \$8.35 za sto funtov ali osem centov in pol za funt.

Cena, ki jo zahtevajo prodajalci na debelo za sladkor vspričo določb živilske administracije, pa znaša \$8.70 za sto funtov. Za sedaj ima živilska administracija pravico regulirati vse odnosne panoge industrije med proizvajalci in konsumentom in sicer pri trgovinah, ki imajo več kot sto tisoč dolarjev letnega obrata.

Popolnoma mogoče je vsled tega urediti razdelitev sladkorja tako, da se bo vpštevalo le one prodajalce na drobno, ki skušajo ugoditi željam živilske administracije ali pa tako, da bodo vpoštevali v prvi vrsti tvežke, ki sodelujejo z administracijo, dočim bodo ostali drugi prodajalci v ozadju.

Velike tvrdke v New Yorku in drugih mestih bodo naprosili, da naznanijo občinstvu cene, za katere prodajajo sladkor. Domnevajo, da bodo te tvrdke priče z gibanjem ter prodajale posameznim odjemalcem toliko sladkorja kot ga ti odjemalci zasedaj dejansko potrebujejo.

Onemogočili bodo poskuse, da en odjemalec obišče več prodajalcev z namenom, da dobi več sladkorja.

Washington, D. C., 23. oktobra. — V tedenskem poročilu vojnega tajnika Bakerja se glasi, da so ameriške čete v Franciji v sijajnem fizičnem razpoloženju ter pripravljene za boj.

V kratkem so se privadile podnebju ter se čutijo kot doma v vojni zoni.

Glede splošne situacije izjavljajo izvedenci vojnega tajnika naslednje:

— Slabo vreme prevladuje že ob celi zapadni fronti in kmalo bodo nastopile zimske razmere, teren bo postal vedno bolj težaven za naskakujoče čete.

Kljub temu pa se bo nadaljevalo z ojačenjem vsakovrstnega materiala zaveznikov ter z gromadenjem tehničnih sredstev in pripravami, ki so se vršile več mesecev. vsled česar bodo mogli angleški in francoski poveljniki premagati naravne ovire ter pritiskati naprej po kratkem premoru.

Ni se še ugotovilo, če bodo zavezniki v tej zimi zavzeli svoje zimske postojanke.

Glede nemških uspehov v baltiški kampanji se glasi v poročilu:

— Čeravno se ne sme vpriparjati poskusov, da bi se omalovaževalo važnost postojank, katere so zavzeli Nemci, je kljub temu treba pripomniti, da so Nemci pričeli to kampanjo z izključnim namenom, da ohrabre razpoloženje cele dežele.

Nemčija je z raztegnjenjem svoje fronte na vzhodu le padaljšala svojo bojno črto ter črto komunikacij.

Dogodki v Rusiji v zadnjem času pa morajo vzbuditi le povečano upanje v končno zmago zaveznikov.

Jasno je, da ima strašni artilerijski ogenj zaveznikov vedno bolj odločujoč učinek na celi zapadni fronti. Še nikdar prej se ni v katerikoli seriji spopadov tako hitro odtegnilo postojank nemških divizij ter jih nadomestilo z svežimi. Pribežniki iz nemških vrst postajajo vsak dan številnejši.

Zapadno bojišče.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 23. oktobra. Sinoči je zopet deževalo in vreme je bilo viharo in nestanovitno. Zgodaj zjutraj je osvražnik napadel eno naših novih postojank v južnem delu gozda Houtholst in je prisilil čete, ki so držale to postojanko, da so se nekoliko umaknile. Na ostali fronti smo obdržali vse postojanke in jih utrdili.

Pariz, Francija, 23. oktobra. — Danes zjutraj ob 5.15 so naše čete po artilerijskem streljanju, ki je trajalo več ur, naskočile zelo utrjene nemške postojanke v okolici Allamant in La Malmaison. Na celi fronti napada smo lepo napredovali in smo vjeli mnogo nemških vojakov.

Severozapadno od Rheimsa je bilo ponoči hudo artilerijsko streljanje. Trije napadi na naše postojanke pri Bermericourt in vzhodno od Neuville os bili brezuspešni.

Na desnem bregu Mozele je artilerijsko streljanje zelo narastlo posebno pa še proti večeru pri hribu št. 344.

Nočno poročilo:

Severno od Aisne so se napadi, katere smo pričeli zjutraj, razvili pod zelo briljantnimi pogoji. Navzlic blatu in dežju so naše čete napadle zelo utrjene sovražne postojanke z obdobjem vrednim navdušenjem, katere so branile najboljše nemške čete s pomočjo artilerije.

V prvem napadu so naše čete zavzele Fruty in Bohery. Malo pozneje pa utrdbo Malmaison.

Prodorajoč dalje, so naše čete v bojih, v katerih so pokazale svojo nepremagljivo moč, pogonale sovražnika iz Montparnasse, katerega je naša artilerija deloma porušila.

Na levem krilu se je naše prodiranje nadaljevalo z istim uspehom in vasi Allamant in Vaudezon sta padli v naše roke. Na desnem krilu pa so naši vojaki potisnili črto na višine, ki obklopujejo Pargny-Filain.

Konečno smo v centru razpršili sveže sovražnikove rezerve na vse strani in smo v hudem boju zasedli vas Chavignon. Na tem mestu je naše prodiranje doseglo globino treh kilometrov in pol.

Tekom dneva so bile sovražnikove izgube zelo velike; k temu pa se morajo pridati še izgube vsled artilerijskega ognja. Do sedaj smo našli 7500 ujetnikov. V velikanski množini materiala, katerega smo zajeli, smo našli 25 težkih in poljskih topov.

Navzlic slabemu vremenu so naši letalci z veliko drznostjo dovršili, kar jim je bilo naloženo. Njihovi stroji so leteli 50 metrov nad bojiščem.

10 milijonov funtov sladkorja.

Buffalo, N. Y., 23. oktobra. — Zvezna tajna policija je danes sporočila v Washington, da je v nekem skladišču v Buffalo našla 10 milijonov funtov sladkorja v vrečah in sodih, na katerih je bila označena moka.

Sladkor so vozili v skladišče skozi več mesecev in zvezni detektiv, ki je preiskal skladišče, ga ceni na 150 železniških voz, ali 10 milijonov funtov.

Po vrečah in sodih je bila raztrošena moka.

Ravnatelj skladišča ni prejel vedel, da je v poslopu kak detektiv, dokler ni bila preiskava končana.

Eksplozija v Belgiji.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemska, 23. oktobra. — "Echo de Beige" poroča, da je bilo pri zadnji eksploziji v Lettre v Belgiji ubitih 100 delavcev, med njimi 40 Belgijcev.

BIVŠI PREDSEDNIK ZDRUŽENIH DRŽAV TAFT, TER NJEGOV SIN S SVOJO NEVESTO.

Izgube Zeppelinov.

Zadnji zračni napad stane Nemce polovico Zeppelinovega brodomja. — Francija se veseli nad veliko izgubo Zeppelinov.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 23. oktobra. — Oficijelno poročilo pravi, da je Nemčija pri svojem zračnem poletu na Angleško 20. oktobra izgubila polovico celokupnega svojega zračnega brodomja super-Zeppelinov.

Vsa Francoska je vzradoščena nad največjo zračno zmago, katere so dobili nad kakim zračnim brodomjem, odkar se je pričela ta vojna. Zadovoljstvo pa je tem večje, ker se je izvedelo, da je bil nemški napad namenjen uresničiti nevarno povračilo grožnje, katere so objavili pred štirimi dnevi.

Ob tej priliki je nemška vlada poslala svarilo Franciji in Angliji, da bo grozovito kaznovala, ker so vpriporili nečloveški in neopravičljiv zračni napad na mirna nemška mesta. Povračilo so Nemci zagrozili v oficijelnem poročilu, ki se glasi:

"Za vsako opeko, ki bo padla raz mirno nemško hišo, bodo v Parizu porušene cele vrste poslopij."

Z ozirom na nesrečo, ki je zadela nemško zračno brodomje, pravi francosko poročilo, da so Nemci vsega skupaj zgradili do sto Zeppelinov, od katerih jih je bilo 16 uničenih že pred vojno. Izgube, katere so zavezniki oficijelno objavili, so: 6 v letu 1914; 16 za leto 1915; 25 leta 1916 in 3 za leto 1917.

Potemtakem je bilo uničenih najmanj 66 Zeppelinov, h kateri izgubi se mora še pridejati najmanj šest, ki so bili uničeni pri poskušni vojni. Poleg tega je Nemčija dala nekaj Zeppelinov Bolgarski in na zapadnem bojišču jih ima samo 25 super-Zeppelinov. Največje zračno brodomje, ki je bilo poslano proti Angležem v Belgiji in severni Franciji, ni šlo nikdar več kot 16 Zeppelinov.

London, Anglija, 23. oktobra. Skupne izgube, katere so povzročili Zeppelin na svojem poletu v petek ponoči, znašajo 34 mrtvih in 56 ranjenih.

Orisk, Švica, 23. oktobra. — Friedrichshafen šalje nad izgubo svojih 16 Zeppelinov v vojni.

Boji pri Rigi.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Petrograd, 23. oktobra. — V okolici Rige pri Skulih, Hinzenbergu, Manor, Allzhi Manor in pri gradu Lemburg so naše čete napredovale in zavzele strelne järke, katere je sovražnik izpraznil. — Zakope severno od Hinzenberga in Manor smo zavzeli po hudem boju.

Baltičsko morje: Pomorskih spopadov ni bilo.

Opazili smo sovražne ladje pri Kuivastu; bili ste dve bojni ladji, tri križarke in rušilci.

V nedeljo so sovražni rušilci bombardirali obalo v bližini vasi Uekull, okoli šest milj severno od Werderja. Sovražni poskus izkreati oddelke pri Moisekul Manor, 8 milj severno od Werderja, ni uspel.

Naši oddelki, ki so branili obrežje, so sovražnika prepoznali.

Berlin, Nemčija, 23. oktobra. Skupno število ujetnikov pri operacijah proti otokom v zalivu pri Rigi znaša 20,130 mož in vpletenih je bilo več kot 100 topov, izmed katerih jih je bilo 47 težkih topov z bojnih ladij, mnogo pušk, 150 strojnih pušk in metalecev min nad 1,200 koles, 2,000 konj, 30 avtomobilov, 10 aeroplanov, tri državne blagajne s 365,000 rubljev in veliko množino zalog in vojnega materiala.

Pershing feldmaršal?

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 23. oktobra. Z ozirom na poročilo, da se general Pershing kot vrhovnemu poveljniku ameriških čet, podeli naslov feldmaršal, je vojni tajnik Baker danes izjavil, da ni naklonjen temu nasvetu. Rekel je, da naj vlada ostane pri tradicijah, po katerih je naslov general najvišja čast v armadi.

srečnem poletu na Angleško, kakor se poroča iz švicarskih mest ob Bodenskem jezeru. Večina posadk uničenih Zeppelinov je bila iz Friedrichshafena. Wuertemberški kralj je poslal čofalje družinam, ki so izgubile svojce pri tem poletu: Švicarski listi so mnogi, da pomeni ta nesreča, karla pomeni za švicarske vojske.

Demonstracije v Ljubljani.

POLICIJA JE STRELJALA NA DEMONSTRANTE. — VELIKO OSEB JE BILO RANJENIH. — V AVSTROOGRSKI SO BILI ZADNJI ČAS ŠTEVILNI IZGREDI RADI VISOKIH CEN ZA ŽIVILA. — PROTIMENŠKO RAZPOLOŽENJE POSTAJA VSAK DAN VEČJE.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, 23. oktobra. — "Exchange Telegraph Co." je dobila poročilo, da je meja med Avstro-Ogrsko in Švico zaprta vsled resne situacije v Avstriji.

Veliko avstrijskih tovarn, v katerih so izdelovali municijo, je zaprtih vsled demonstracij, ki so se vršile na Dunaju, Pressburgu, Bruennu in Ljubljani.

Množice, v katerih so bile v prvi vrsti zastopane ženske, so demonstrirale proti vladi radi pomanjkanja hrane.

Nemiri so bili tako resni, da je morala stopiti slednjič policija v akcijo. Policisti so streljali na gruč demonstrantov ter usmrtili oziroma ranili veliko oseb.

V Amsterdamu je dospelo z Dunaja poročilo, da je prišel na Dunaj nemški zunanji minister von Kuehlmann, ki se je dvakrat precej dolgo posvetoval z avstrijskim zunanjim ministrom grofom Cerninom.

Washington, D. C., 23. oktobra. — Z ozirom na oficijelno diplomatično poročilo o razmerah v Nemčiji, se lahko sklepa, da je zdaj situacija v Nemčiji veliko bolj kritična kot je bila kdaj poprej.

Nek odstavek v poročilu se glasi.

— Nemško prebivalstvo želi mir, in nemški narod izjavlja, da bo mir sklenjen že meseca novembra, ker je prepričan, da se sanje o nemški zmagi ne morejo vresničiti.

Delavci izjavljajo, da bodo zapustili tovarne, če bo hotela vlada nadaljevati tudi čez zimo z vojno.

Nemški delavci zahtevajo povišanje plač in večja dovolila glede hrane.

V Berlinu se tudi vojaki vdeležujejo nemirov. — V enem samem demonstrativnem izprevodu so našli preko dvajset vojakov.

Zavezniški zrakoplovi povzročajo raznim nemškim mestom veliko škodo. Naravnost strašno je življenje civilistov v Nemčiji.

Otroci morajo iti spat že ob štirih popoldne ter morajo ostati v postelji do desetih zjutraj, samo za to, da ne zahtevajo preveč hrane.

Pred kratkim so se pojavili nad Essenom zavezniški zrakoplovi. Na poslopjih in tovarnah so povzročili velikansko škodo.

Par bomb je padlo tudi v cirkus, kjer je bila predstava za vojake. Pri tej priliki je bilo ubitih nad osemsto vojakov.

Benetke, 23. oktobra. — Od pričetka vojne naprej so se razmere v Avstriji stalno obračale na slabše ter so dosepe sedaj do točke, ki vzbuja javno pozornost.

List "Corriere della Sera", ki izhaja v Milanu, je objavil dolg članek, v katerem razpravlja o razmerah v dvojni monarhiji in sicer na podlagi uradnih podatkov, ki jih je dal na razpolago Luigi Barzini.

Te podatke je dobil Barzini iz rok laškega generalnega štaba.

Živila v Avstriji so zelo redka stvar. Italijani, ki so zaprti v koncentracijskem taborišču v Katzenau, vrše živahno trgovino z živili, ki jih dobivajo iz Italije s posredovanjem Rdečega križa.

Ta živila prodajajo nato avstrijske ženske častnikom in vojakom.

Tako plačujejo Italijanom 12 kron za kilogram riža in devet kron za kilogram koruzne moke.

V mestih so vsa živila izvanredno draga. Novi podplati za stare čevlje stanejo 45 kron, zelo slabe vrste obleka stane 300 kron.

Lakotni izgredi so vsakdanja stvar. Nekoč je morala celo škodova municijska tovarna prenehati z delom.

Protimenško razpoloženje postaja vsak dan večje, posebno pri slabo preskrbljenem preprostem narodu, ki opazuje neprestani tok domačih pridevkov v smeri proti Nemčiji.

Številne različne narodnosti Avstroogrške so spravili v velikansko jezo. Velikanska bo zmašnjava, ko bo izbruhnila ta jeza na dan, kajti dozda jo jo skušali zatreti z vsemi mogočimi sredstvi.

Po celi Avstroogrski skušajo potrpljenje naroda potolažiti z izjavo, da bo Italija v najkrajšem času prosila za mir.

— Brez vsakega pretiravanja, — končuje poročevalec, — se lahko reče, da bo ta zima najhujša za naše nasprotnike, posebno pa za Avstrijo, ne da bi bilo treba zaveznikom vpriporiti kakih večjih napadov.

Hrana za Avstrijo.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Bern, Švica, 23. oktobra. — Neke dunajske poročilo pravi, da po pogodbah, katere je bila pred kratkim sklenjena med Avstro-Ogrsko

in Nizozemsko, se je Avstro-Ogrska zavezala zalagati Nizozemsko z različnimi snovmi, med njimi s lesom in oljem za mazanje. Nizozemska pa bo dala živež.

Da se omogoči ta kupčija, bo Nizozemska banka posodila Avstro-Ogrski 4 milijone goldinarjev.

VOJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"
NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

Owned and published by the

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.

LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko	Za celo leto za mesto New York	\$5.00
in Canado.....	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za pol leta.....	Za četrt leta za mesto New York	1.50
Za četrt leta.....	Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedeljo in praznikov.

"GLAS NARODA"

("Voice of the People")

Issued every day except Sundays and Holidays.

Subscription yearly \$3.50.

Advertisement on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošilja po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivalne naznani, da hitreje najdemo naslovnik.

Dopisom in pošiljankam naredite ta naslov:

"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St.

New York City.

Telephone: 2876 Cortlandt.

NEW YORK ASSOCIATED PUBLISHERS

Matematika in moralni svet.

—000—

True translation filed with the postmaster at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Major Hoffe, o katerem se poroča, da je član nemškega generalnega štaba, je poslal "Weser Zeitung" v Bremen poročilo glede vojaške sile Združenih držav. V tem poročilu pravi:

Vojaški viri Združenih držav obstajajo iz nezadostno vežbane redne armade le 100,000 mož ter narodne milice 120,000 mož, ki pa sploh ni izvežbana. Posledica različnih odredb, katere so odredili, da se poveča armado, bo spomladi nekako 1,400,000 mož, ki bodo deležni le najmanjšega vojaškega urjenja.

Nato gre poročevalec naprej ter razpravlja o transportnih težkočah, kako spraviti te ljudi preko morja, kako jih vzdržati opremljene s provizijami in vojnimi materijalom in kako zgraditi v Ameriki ladijsko tonažo, katero bodo potrebovali.

S tem pa pride poročevalec do čudnega zaključka:

Končno pa ni odporna sila ameriških čet velika, najbrž nekako tako kot ona Rumuncev in Amerikancev bo prav gotovo manj kot je bilo Rumuncev.

Nemški duh pa na čudovit način ne more razumeti, da so na tem svetu tudi nematerijane sile.

Nemški major ve za število izurjenih mož, ki smo jih imeli pred vojno.

On ve za čas, ki je potekel, odkar smo se pričeli pripravljati. Vseled tega — tako misli on — lahko izračuna, koliko ladij, mož in opreme bomo imeli na razpolago za ofenzivo prihodnjega poletja.

Pozabil pa je računati z duhom, ki napolnjuje ameriške vojne priprave, z duhom, ki bo napravil naš nastop v prihodnjem poletju tako različen od njegovih proročanj in sicer glede kvantitete in kvalitete, da bo on resnično obžaloval, da je sploh kedaj pisal dotične besede.

Nemški vojaški duh skuša veselstvo zmanjšati ali reducirati na matematično formulo.

Spomniti se je treba, kako so Nemci mislili glede Belgije. — Belgija je imela majhno armado, Nemci pa so imeli veliko. Belgija je mudila pot za udarec na Francijo.

Vseled tega so Nemci sklenili, da grede skozi Belgijo. Šli so skozi Belgijo. Opustošili so jo. Tedaj pa so se pojavile stvari, ki niso bile vidne v matematični formuli.

Spustili so na plan moralne sile, ki so prepredle civilizirani svet ter ga združile v boj proti Nemčiji.

V Belgiji je ujela Nemčija medveda za rep. Sedaj pa ne more najti nikogar, ki bi ji pomagal, da ga izpusti.

Zračni napadi na London in na angleška mesta ob o-bali naj bi z matematično gotovostjo povzročili velikansko razdejanje.

Nobena matematika pa bi ne mogla razodeti nemškimi povzročiteljem strahote jeze, sovraštva in želje po osveti, katero bi mogli taki zračni napadi vzbuditi v sreih Angležev.

Ti zračni pohodi so bili kot od Boga poslani za angleško rekrutacijo. Če bi se le moglo Zeppeline zavesti, da bi poleteli preko Dublina, bi bila tudi cela Irska v vojni proti Nemčiji.

Kampanja s podmorskimi čolni je imela svoj postanek v matematičnih možganih admirala Tirpitzja.

Izračunal je ladijsko tonažo, ki je svetu na razpolago. Izračunal je število podmorskih čolnov, katere bi se lahko zgradilo ter povprečno število ladij, katere bi mogli potopiti ti podmorski čolni.

Vseled tega bi morala biti Anglija izstradana v teku šestih mesecih.

Brezobzirna kampanja s podmorskimi čolni pa je izpustila na svetlo angleškemu narodu nepoznane sile — sile samozatajevanja v porabi živih, sile, ki so proizvedle višjo poljedelsko produkcijo, da se zmanjša potreba la-

dij, ki naj bi vozile živila.

Kampanja s podmorskimi čolni je stavila v vojno, na strani zaveznikov, Kitajsko, Siam, Brazilijo, Kubo in — Združene države.

Vsaka teh držav je dala na razpolago na tisoče tonemskih ladij, katere naj bi uporabili na istih črtah, na katerih operirajo nemški podmorski čolni.

Združene države so izdelale program zgraditve standardiziranih ladij, program, potom katerega bodo gradili ladje hitreje kot bi jih podmorska strašila mogla potapljaliti.

Ta svet je več kot matematičen in znanstven.

Ta svet je tudi — moralen.

Narod ali človek, ki gradi na matematičnih formulah samoljubja in neglede na pravice drugih, mora priti v stiske.

Nekateri narodi pravijo, da Nemčija ne razume — duše drugih narodov. S tem se hoče reči na drugi način, da se Nemčija še ni naučila priznavati obstoja — moralnega sveta.

Dopis.

—000—

Reading, Pa.

Namenil sem se nekaj napisati o naših podporih organizacijah in o njih združenju.

Delavske razmere so sedaj polvoljne, čeravno je velika draginja pri vseh človeških potrebščinah, torej kratkoročno povedano, da bi si kaj prištedili, da to ni mogoče misliti. Toda gledati bi pa moral vsak vsaj toliko, da bi bil zavarovan pri kakem podpornem društvu. Meni se zdi namreč vsako društvo dobro, v slučaju bolezni in nesreče nam plačuje podporo ter vsaj nekoliko osuši solze njegovi družini v slučaju članove smrti. Marsikateri se na to nanaša, če ima prihranjenih nekaj bankovev, mogoče stotak ali več, ali ta stotak hitro skopne, ako doleti dotičnika bolezen ali nesreča. Mogoče nastopi potem tudi smrt in dotičnik ni zapustil toliko, da bi pokopal dostojno njegovo ostanke. Znanji so mi slučajji, ko so zboleli rojaki, pa niso pripadali k nobenemu društvu, dasi pa so bili bolni le par dni in niso zapustili ni toliko, da bi bilo za pogreb. Druga pa preostaja, nego kolektati za njegov pogreb. V takem slučaju ne da nihče rad denarja. Vsakemu se vse mogoče oči, predvsem pa to, češ, zakaj ni pristopil h kakemu društvu, saj jih je dovolj. Toda on ni hotel pristopiti, ne podpisati nobenega. Res je, da ljudje se dajo v ta namen, toda neradi in nevoljno.

Kdor kaj razmišlja, se lahko prepriča, da vsak težko plačuje svoje mesečne assentente, toda mora, če hoče biti zavarovan za slučaj nesreče, ki nikdar ne spi. Vseled tega svetujem vsem tistim rojakom, ki se niso pri nobenem društvu, da naj nemudoma pristopijo, kajti nihče ne ve, kdaj ga doleti nesreča; pozneje bi rad pristopil, pa je že prepozno.

Dobijo se tudi taki, ki ne znajo ceniti denarja. Ako ima nekaj denarja v roki, si misli, da si ga mora privoščiti. Dokler je kaj v žepu, pijan mora biti od zore do mraka ter od mraka do dne in v takem gre "rujasa in rajasa". V takem slučaju največ ve in največ ima. Človek si skorje ne upa opozoriti na njegovo žalostno ravnanje, kajti za odgovor bi dobil laško in slovensko kletvo: "kaj mi če društvo, raje zapijem ta denar, kakor pa da bi se drugi mastili z njim." Tako govori tak revček, ko ga pa doleti nesreča, je pa popolnoma odvisen od milosti svojega bližnjega.

Torej, kdor še ni pri nobenem društvu, naj nemudoma pristopi! In zdaj preidem k združenju slovenskih enot in zvez. Predvsem ni to jako dobro, da dela vsaka organizacija za sebe. Vzemimo si za slučaj eno prodajalno, ali pa več. Trgovine ali prodajalne delajo vsaka zase, brez ozira, če škoduje drugim ali ne. Če namreč ni pomoremo eni organizaciji in s tem škodujemo drugi, nismo v splošnem pomagali nikomur. Podporna organizacija so last vsega naroda in ne samo dotičnih članov, ki so zbrani v njej. Če gre vsem dobro, je dobro za vse; če gre pa le eni slabo, je kolikor toliko nevarnost za druge. Mi gotovo trdimo, da to ni res. Ampak naj pride enkrat tako daleč, da se bo morala ta ali ona organizacija razdružiti, ali da bo prisiljena vstaviti svoje poslovanje, pa se bomo kmalo prepričali, da ne bo trpela samo ona, ampak vse. Predvsem bo to omejeno za upnost v naši odporne organizacije sploh. In posledica tega bo, da bo ta družba slaba in prvi bo to

sledila druga, drugi tretja itd. Ljudje se bodo vstrašili. Pazili bodo s sumljivim očesom na vse in vsaka resnična ali neresnična beseda bo novo olje na ogenj. Predvsem bo velika težava za nove člane. Ljudje pojdejo rajši tja, kjer milijoni jamčijo za varnost, kjer je vir za novo človeško življenje (?) neizčrpen. In kakor hitro preneha rasti organizacija, je že obsojena na smrt.

Podporna organizacije so podobne nekako gospodarskemu podjetju. Po natančnem preračunu se sprejema riziko in preračunano je povečini tako, da zdravi in novi plačajo tistim, ki imajo kaj dobiti. Tako se nekako vedno krijejo izdatki z dohodki in če je sreča, se tudi nekaj prihrani za slabe čase. To tvori potem rezervno.

Glede organizacij je treba biti torej previdnim. Močni smo z njimi samo, dokler so vse močne, in slabi, ko pade prva. Imamo pomojo za življenje, dokler imamo dovolj mladega življenja. Zato pa ni prav, da gledamo z očmi, kot bi nam bilo vseeno, ali bi se združile slovenske organizacije ali ne. Res je posamezniku lahko reči: "pa naj se združijo." Pač pa je težko do tega priti, ker so zapreke na vseh koncih in krajih.

Po mojem skromnem mnenju bo težko do tega zlepa priti, da bi se kmalo združile vse slovenske podporne organizacije v eno močno organizacijo. Toda sčasoma bo mogoče, ko se zblizamo, to bo pa takrat, ko se zblizamo s pravili vseh organizacij in ko se bomo zblizali s pravili, takrat pa bo prej mogoče misliti na združenje. Po mojem mnenju prihaja to zaradi različnih naziranj o verskih vprašanjih. Ena organizacija je ostala zvesta vernim naukom svojih prednikov, druga pa zamejuje te nauke in se postavlja na druge.

Pred nekaj leti smo se zgražali nad pogubonosnimi boji med klerikali in liberalci v naši stari domovini. Dokler smo bili v tem boju sami, smo se pridružili eni ali drugi stranki; ko pa smo prišli ven iz njega in smo mogli nepristransko misliti, smo se pa toliko po glavi, češ, kako veliki nespartmetni smo bili. Ob takih prilikah smo sklenili za trdno, da ne bomo nikoli dopustili, da se ta nespartmetna gonja zanes med nas v Ameriko. Toda pri vsem našem zgražanju in pri naših sklepih smo kmalom kmalo toliko "napredovali", da prihaja včasih enak boj, ki se samo v tem razlikuje od starokrškega, da je še tisočkrat bolj nesmiseln.

Ameriški Slovenci smo s par izjemami vsi delavci, ki si v potu svojega obraza služimo vsakdanji kruh; vsi enako, pa naj smo tega prepričanja ali onega, tega naziranja ali onega. Vsakdo mora vsak cent kravato zaslužiti, ako ga hoče imeti. Vsi smo izpostavljeni enakim nevarnostim pri delu, vsi imamo enako dolg delavni čas, kriza nas vse enako prebija vsakokrat; skratka, vsi smo enaki trpinji v svojem boju za obstanek. Naši delodajalci nas ne vprašajo, če smo verni ali ne, če hodimo v cerkev ali ne, ako verujemo v Boga ali ne. Oni se samo brigajo, da vsak delavec dosti naredi; in čim več naredi, tem raje ga imajo, s čim manjšo plačo je zadovoljen, tem bolj jim je dobrodošel. Kar je torej za delavca slabo, je za delodajalca dobro; kar je za delodajalca slabo, je za delavca dobro.

Kako pa mi ravnamo? Morda, da bo ta družba slaba in prvi bo to

goče pobratimo, da se prej združimo, se pa medsebojno črtimo. Komu kaj koristi, če ta veruje in obratno? Ako jaz kaj žrtvujem za svoje prepričanje, je to moja stvar; svoj denar sem jaz zaslužil in imam pravico razpolagati z njim. Zakaj je torej svoboda? Delavci bi morali biti združeni v mišljenju in dejanju tam, kjer se gre za njih dobrobit in tam, kjer se gre za vero ali nevero, naj se ravna vsak po svojem prepričanju. Versko prepričanje naj bo torej stvar vsakega posameznika in nihče naj nima pravice koga zaničevati zaradi njegovega prepričanja ter ga žaliti zaradi tega. Vsak ima pravico do svojega prepričanja in sme zahtevati, da ga drugi spoštuje kot njegovo privatno lastnino. Mislimo svobodno in pustimo druge svobodno misliti! Vsakdo lahko uvidi, kako veliko škodo si delajo delavci s tem, da se sovražijo zaradi vere. Prepričanje vedno odteguje nasprotujoče si stranke tako, da je končno vsako skupno delo nemogoče. A če vemo, da je skupen nastop delavcev potreben za izboljšanje našega položaja, torej se zblizamo! Sicer s tem ne mislim trditi, da bi se ne smelo znanstveno razpravljati o verskih vprašanjih. Nikakor ne, celo potrebno je, da se razpravlja, toda ne na način, kakor se karte mešajo in kakor se razpravlja med nami. Kdor čuti v sebi agitatorne zmoečnosti, ta naj skuša zlepa prepričati svojega nasprotnika in bo nedvomno stokrat več dosegel, kakor pa na kak drug način.

Ni res, prijatelj, da so vsi ljudje enaki, toda tu ponovno podarjam, da je vera zadeva našega duha, s čemur nima naš krščenar opraviti. Tega pa naši rojaki nikakor ne morejo razumeti. Vera in nevera, svobodomiselnost in brezverstvo ter socializem — vse skupaj so zbasali v eno vrečo ter sedaj se meša in ne da bi vedeli pravzaprav, kaj da je. Pejuni so se nam zmešali in zato ne moremo ločiti enega od drugega. To se mi je zdelo potrebno povedati iz razloga, ker se še dogaja med rojaki, da eni so preveč neverni, drugi pa preveč katoliški. Resnično je, da nismo ne eno, ne drugo, to je ne preveč socialistični in ne preveč katoliški, ker nismo v službi nobene stranke in nobene vere, temveč smo samo v službi interesov slovenskih delavcev v Ameriki.

Pozdrav vsem članom in članicam J. S. K. Jednote.

John Pezdire.

Par novic iz domovine.

Smrtna kosa.

V Ljubljani so umrli:

Dne 29. avgusta: Peter Matkovič, učitelj, 67 let, v deželni bolnišnici.

Dne 30. avgusta: Ivana Flere, delavka, 67 let, poročena na Cesti na Rožnik. — Ivan Petel, pešec, v rez. voj. bolnišnici v Mariboru. — Josip Herman in Matija Hybrant, pešca, oba v rez. voj. bolnišnici na obrtni šoli.

Dne 31. avgusta: Ladislav Bajcan, narednik, Ivan Erznovščak, pešec, Rajko Katatonig, črnovojniški delavec, Ivan Skripkar, pešec, vsi štirje v rez. voj. bolnišnici na obrtni šoli. — Elizabeta Kosič, postrežnica, 73 let, Pred Škofijsko 14. — Robert Gvardjančič, rejencec, poltretji mesec, Poljanska cesta 52. — Ana Bizjak, boldevica, 39 let, Radečkova cesta 9. — Marija Strmec, absolutventna trgov. tečajja, 18 let, Knezova ulica 251. — Fran Pue, poštni oficijant, 29 let, Gradišče 12.

Dne 1. septembra: Martin Tominc, hiralec, 55 let, Radečkova cesta 9. — Martin Ribič, sodni sluga v pokoj, 77 let, Grajska planota 1. — Žiga Sterneshuss, enoletni prostovoljec, desetnik, Trandafir Koszta, čestniški sluga, oba v rez. voj. bolnišnici na obrtni šoli. — Marija Selan, delavica, 3 mesece, Hradečkova vas št. 7.

Dne 2. septembra: Ivan Spesz, topničar, v rez. voj. bolnišnici na obrtni šoli. — Danica Režun, rejenska, 6 tednov, Streliška ulica 15. — Ivan Sarsch, bivši pekovski pomočnik, 74 let, Stara pot 3. — Danica Trtnik, hči voznega mojstra, pol leta, Vodovodna cesta št. 28.

Dne 3. septembra: Serafina Učar-Masur, hči zasebnice, 2 mesece, Metelkova ulica 1. V Spodnji Šiški je dne 2. septembra nenadoma preminul Oskar Adamič, narednik v rez. Pokopališče na 4. sept. v Postojni. V Pustolopi so umrli: Dne 29.

TUKAJ NI REVMAZIMA

v hiši, kjer je dobro znano

REMOprotiprotinsko
žlično zdravilo
vedno pri rokah.

To je edino uspešno zdravilo za protin, bolečine v hrbtu, na straneh, ohromele kosti in za druge bolezni, ki nastanejo od prehlada.

Ozdravilo je že 10.000 mož.

Cena ene steklenice je \$1.00, tri steklenice \$2.80, šest steklenic za popolno zdravljenje stane s poštnino vred \$5.00.

CROWN PHARMACY

2812 East 79th St., E.

CLEVELAND, OHIO.

"Vi lahko pišete meni z ozirom na katerokoli bolezen in prekli boste najboljšo pojasnilo in ostalo bo popolnoma tajno."

avgusta gospa Neža Zakotnik v visoki starosti in dne 4. septembra gospodična Majda Baraga v cvetici mladosti 20 let.

Novice iz Maribora.

Našim nemškutarjem je vsaka slovenska pridobitev trn v peti. Ne gre jim v glavo, da se tudi pri nas tu in tam prične širiti smisel za praktično narodno delo. V zadnjem času je prešlo par hiš po mestu in bližnjih predmestjih v slovenske roke. To daje povod, da kriče hujskači vse mogoče in nemogoče v svet. Najbolj se pa jeze, kadar pride v slovenske roke posest, ki je dotlej bila v znano nemškonskonalnih rokah. V tem slučaju se vedno in vedno ponavlja krik, da mi ne damo ničesar za vojna posojila, zlasti ne naši donarni zavodi. To je seveda nesmisel. Naši donarni zavodi prav nič ne zastajajo za nemškimi. Mestna "Sparkassa" je seveda podpisala vojnih posojil že precej, a ta zavod to lahko stori, saj je dovoljeval že tudi naravnost neverjetne subvencije kazinskemu društvu in gledališču ter obema skupaj. Tu se je brez potrebe zmetalo kar stotisoče v par letih. Gonja, ki se jo upirarja proti širši se slovenski posesti v Mariboru, bodi vsem migljaj, dokaz, da smo na pravi poti. Če ostane to delovanje tudi v bodoče, rečimo: dosledno, potem bo delo v narodnem oziru v marsičem prijetnejše in uspešnejše.

Strah, da nam je troje vojnih let na narodni zavednosti naših ljudi v mestu in okolici zelo škodovalo, se, hvala Bogu, ne uresničuje. Narodna zaveza je v marsikakem oziru še narasla.

Naše zavedno ljudstvo, kljub vojni in gospodarskim težavam, željno pričakuje časov, ko se bo moglo zopet zbirati. Da bo to mogoče, uporabimo po možnosti vsako priliko. So težave, a dobra volja jih zmore. Predvsem pa moramo skrbeti, da se izprazni Narodni dom. Prostorov je v Mariboru drugih dovolj. Treba je pritiskniti, da gospodje na magistratu store svojo dolžnost. Mestno gledališče se je izpraznilo v nemške namene in Narodni dom se mora v naše! Epidemične bolezni, med njimi prav posebno gripa, se širijo po vsem mestu s strahotno naglico. Glavni vzrok je seveda v prvi vrsti slaba prehrana mestnega prebivalstva in nadalje že mesece trajajoča velika vročina in suša. (Ta dopis je pisan koncem avgusta. Opomba uredništva.) Tudi umrljivost je zelo velika. K vsej tej bedi pride tudi pomanjkanje vode. Suša je izpraznila vodotoke na Pohorju. Komaj da je za skrajno potrebo. Da bo do tega moralo priti, je vedel vsak pameten človek, in zahteva, da se odpre vodnjake-studenice, je bila splošna. Naši mestni vsvedneži so bili drugega mnenja in tako se je tudi zgodilo.

Zadnje dni minulega tedna smo imeli v okolici kar dva roparska umora. V nedeljo jima je sledil še tretji v Slivnici. V tem slučaju gre za tatvino poljskih sadežev. Morilec je bil torej gnan k svojem groznemu činu vsled lakote. Ubil je bil poljski stražnik Špuraj, dočim se o morilec doslej še prav ničesar ne ve. Domnevajo,

da je bil boj med stražnikom in morilecem-tatom hud. So to žalostni pojavi našega žalostnega časa. Žalostno je to, tem bolj žalostno v tem zadnjem slučaju. Naš okraj je eden najrodovitnejših, a menda ravno zato smo mi tisti, ki na Stajerskem najbolj stradajo. Bog nas reši raznih gospodov, okrajnih glavarjev in njihovih prehranjevalnih odborov! Ti u-metniki v prehranjevalnih vprašanjih so nam danes obesili na vrat n. pr. za nakupovanje krompirja — trgovca železninarja!

VABILO

na

VELIKO

PLESNO VESELICO,

katero priredi

Slovensko podporno društvo
BONAIRSKI SLOVENC
št. 79 S. D. P. Z. v Bon Air, Pa.,
v soboto 27. oktobra
v svoji lastni dvorani.Pričetek ob 7. uri zvečer.
Vstopnina za moške je \$1.25;
ženski spol je prost vstopnine.
Igralo bo nam hrvatsko tamburško društvo "Sloga" iz Johnstowna, Pa.

Na to veselico vabimo vse rojake in rojakinje iz okolice, da so polnostevilno vdeležo in nam pomagajo k boljšemu uspehu. Za izvrstno zabavo in dobro postrežbo je že dobro preskrbljeno. Torej, rojaki in rojakinje, ne pozabite se vdeležiti; tudi mi vam bomo vedno na razpolago, ker le v slogi je moč.

Na veselo svidenje v soboto dne 27. oktobra!

Anton Jakobe, tajnik.

(24-25-10)

Nikola Ninković, avstrijski vojniški begunec, Srbin iz občine Plaski, županije Modruš-Rijeka-Ogulin, traja svoj brata Petra Ninkovića, nalazeč se još god. 1913 v Kansasu i ga moli, neka mu odmah odpise na ovaj naslov: Nikola Ninković, pri-gieniero di guerra, Caserma Umberto I. Sulmona, Italia.

Isšem moja prijateljica PETRA JANEŽ in PETRA MUHVIČ, prvi iz Žurk in drugi iz Bele, občina Osilnice pri Kočevju. Prosim one, ki vedo, da mi javijo, ali naj se pa sama oglasi-ta. — Anton Žurga, P. O. Box 8, Grove Hill, Ala.

Isšem svojega brata JUSTA ČERMEJ, ki se nahaja nekeje v ruskem ujetništvu. Dóna je iz Ustja na Primorskem. Prosim cenjene rojake-ujetnike, če je komu znano njegovo bivali-šće, da mi javi, ali naj se pa sam oglasi svojem bratu. — John Čermelj, 3583 Independence Road, Cleveland, Ohio, U. S. America. (24-26-10)

Isšem brata ANTONA ČEKADA ter svaka JANEŽA in njegovega brata JOSIPA DODIČ. Zadržnja dva se nahajata v ruskem ujetništvu in brat je bil v Karpatih, pozneje pa ne vem nič več o njem. Prosim cenjene rojake v ujetništvu, da mi javijo, če kaj vedo o katerem gori navedenem, ali naj se pa sami oglasi. Vsi trije so doma iz vasi Dolenje, fara Jelšane na Primorskem. — Matth. Čekada, Box 42, Oakview, Colo., U. S. America. (23-25-10)

POZOR!

Rojakom žirok Amerike naznanjam, da izdelujem nove kotle in popravljam stare za vsako uporabo. Popravljam strehe in izdelujem vsakovrstna kleparska dela.

Rojakom se priporočam za obilna naročila.

A. Janežič,

1925 ST. CLAIR AVE.,

CLEVELAND, OHIO.

Nekaj o ruskih Kozakih.

True translation filed with the post master at New York on Oct. 24, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Se enkrat so šli v vojno Kozaki carja, ki so bili skozi stoletja pripravljani slediti njegovim poveljem. Njih dom je bil skozi stoletja s travo in bičevjem porala stepla. Prosti kot zrak nad njimi, neozirajoč se na nevarnosti kot se ne ozira divja zver, so živeli pod zvzdami.

Navadno si ljudje predstavljajo Kozake kot z velikimi brki opremljene zverine, ki jahajo s hitrostjo vetra, vprizarjajo rope in požige ter se nato zopet umaknejo med bičevje svojih step.

Dejanski pa so Kozaki v številnih ozirih isto kot navadni ruski kmet. V drugih ozirih pa je Kozak zopet sličen cowboju zapadnih prerij, kojega dom je bolj v sedlu konja kot pa v rodni vasi. Kozaki pa niso bili roparji, temveč pred vsem branilci in zaščitniki ubogih.

Ime Kozak je tatarskega izvora ter pomeni prostega človeka. Izraz Kozak se je uporabljalo za ljudi, ki so zapustili svoje domove ter pričeli živeti nestalno življenje, neodvisno od kraljev, potentatov in drugih oblasti. Bil je nekoč čas, ko je plemenitaš pritiskal kmeta ter je bilo človeško življenje kaj malo vredno.

Na jug Rusije, predno se je še tako nateno določilo sedanje meje, so odšli tolpe onih, ki so se hoteli iznebiti vsakdanjega življenja v enajstem stoletju. Bili so Rusi, Poljaki in Slovaki in le malo Tartarjev. Tartarska primes ni bila močna v času, ko so postali Kozaki sovražniki tartarskih tolpe, vpadajočih v Evropo.

Trinajsto in štirinajsto stoletje je videlo Kozake razvite v obične zadrage, ki so se nahajale v bližini reke Dnjepra ter v neprestanih pohodih širile mejo.

Straže cowboyjev na južnem Zapadu naše dežele, ki izginjajo iz ameriškega življenja, so bile Kozaki po duhu. Člani te straže so postali kavalristi, rendžerji v Texasu.

Kot je bilo skrajno neprevidno vprašati kakega cowboja po njegovih družinskih razmerah, tako je bilo tudi neprimerno vprašati Kozaka po njegovih prednikih. — Bili so to ljudje, ki so pustili za seboj prijatelje in domove, ki so bili razočarani v življenju ali pa doživeli veliko žalost. Drugi pa so izgubili vse v igri usode.

Med Kozaki je bilo seveda tudi dosti kriminalcev. Kakorhitro pa so se vpisali v kozakiško vojsko, so pustili za seboj vso preteklost. Nekateri so bili izgnanci iz političnih obzirov, druge pa se je zasladovalo, ker so vzeli v svoje last-

ne roke maščevanje storjenega zla. Kaj pa leži sploh na imenu, po vsem tem? Kaj je bolj primerne kot izpremeniti ime, pod katerim se je človeka poznalo v prejšnji družbi in prejšnjem krogu? Ko so prišli državni uradniki povpraševati med Kozake po tem ali onem Demetriju ali Ivanu, so Kozaki zamjevali z glavami kot da ničesar ne vedo. Vsakemu novemu prišelcu se je dalo to ali ono stransko ime kot naprimer "Veliki nos" ali kaj drugega.

Dočim so plačevali drugi ljudje davke, niso bili Kozaki podvrženi nobenemu obdačenju. Kozak je plačeval s svojim mečem in svojo pištolo. Vedno je vstrajal pri tem, da se ga ne sme obdačiti, da pa bo nudil svojo vojaško službo, kadar ga bo Rusija potrebovala.

Vendar pa je bilo dosti pravo-vernih med temi možmi. Prišli so, da se pridružijo kozakiškim zastavam s spoštovanjem do Boga

in človeških pravic in sicer ne glede na to, kakšna je bila pot, po kateri so prišli v kozakiško organizacijo. Kdor se hoče pridružiti Kozakom, mora stopiti pred Hetmana ter ga prositi za sprejem.

— Ali veruješ v Krista? — vpraša Hetman.

— Verujem — se glasi odgovor. — Pojdi torej, Kozake, — se glasi odgovor. — Tvoja koža je tam in ti jo bodo pokazali.

Ko so organizirali prve kozakiške stanice, so bile te izključno oblikovane od možkih. Vsak Kozak se je moral obvezati, da živi brez žene ali v celibatu. To je bil red, po katerem so živeli Kozaki kot puščavnik ter se borili kot demoni.

Ko so potekla stoletja, so se izvršile številne izpremembe. Kozaki so dobili svoje družine in svoja lastna domovja. Sprva so poslali mlade kozakiške dečke na drzne pohode in ni ga sistema kavalarije na svetu, ki bi bolj uspe-

KOZAKŠKI NAPAD.

šen kot je bil ta stari kozakiški red. Tako so naprimer kaznovali prestopke proti obljubam ali slabo postopanje z revnimi in zatiranimi neposredno s smrtjo.

Obsodbe so izvršili na mestu in v tem oziru so obstajale iste razmere kot so še pred kratkim obstajale med cowboji našega zapada. Smisel za pravico in krivico, ki je tvorila osnovno vero Kozakov, je ojačila njih naravni pogum poostren vsled tega načina življenja.

Kot stražniki meje so Kozaki varovali revne kmete ter večkrat rešili one, katere so odvedli Turki ali Tartarji v sužnost. Na svojih drznih pohodih pa so prvi prav do vrat Carigrada.

Ti drzni stepni jezdeci so se pojavili povsod na meji, kjer so jih potrebovali. Branili so reveže a bili so strah bogatinov, to je

vlastelinov, katere so oropali ter jim požgali domovja.

Turke in druge istočne narode, ki so prinašali na zapad zlato in razne dišave, so imenovali Kozaki roparje. Vsled tega pa so jih tudi napadali, in marsikatera karavana je izginila brez sledu.

Dobljeni plen so razdelili sorazmerno z junaštvom, ki ga je pokazal junak v boju.

Ena najslavnejših slik glede kozakiškega življenja nam predstavlja zborovanje Kozakov, na katerem delajo načelniki račune ter jih diktirajo posebnim pisarjem.

Nad skupino pisarjev in vojskovo-vo-odij pa se zbira vesela množica.

Obleka Kozakov je postala po teku let več ali manj predpisana. Vidimo kozake v dolgih suknjah, rjave ali zelene barve, z visoko kučmo iz ovčjega krzna ter močnim pasom, ki vsebuje naboj.

Kozak kaže vse znake vojaškega izvežbanja. Današnji Kozak je

pravi uzor elegantnega vojaka, v primeri s tem, kar je bil v prejšnjih časih. Njegova obleka je preprežena z zlatimi vrvicami in sablja je okrašena z dragulji.

V prejšnjih časih je nosil kozak surovo obleko, a glede svojega orožja je bil vedno skrajno natančen.

Brezprimerna je bila njegova izurjenost v streljanju in to celo v slučaju, da je jahal v najhujšem diru prav kot opazujemo danes pri pastirjih na zapadu Združenih držav.

Kozaki so bili tekom stoletij izurjeni borilci in njih ročnost v uporabljanju orožja je bila posledica načina življenja in okolice v kateri so živeli. Stepe v katerih so si poiskali zavetja, so bile pokrite s travo, ki je včasih tako visoka, da je videti iz nje le glavo jez-deca.

Divjačina je bilo na teh stepah dovolj, in reke so bile polne rib.

Potreba Kozakov pa so bile maloštevilne.

Izhajali so lahko z malim ali z mnogim.

Zadovoljili so se včasih s kosčkom mesa, ki so ga nosili pod sedlom in to se jim je zdelo celo kot velik luksus.

Kozak se ni brigal za lastnino. V onih starih časih viteških pohodov je bilo Kozaku dovolj, če je imel obleko in vojno opremo. Celotno v času, ko se je že ustanovilo kozakiške stanice, je položil Kozak meč na svojega novorojenega sina ter rekel:

— Glej, Kozake, to je vse, kar ti bom zapustil.

Kozaki so bili večkrat v stiku s političnimi intrigami, dasiravno niso po svoji naravi radi privo-jevali sodelovanja v roparskih vojnah. Vdeležili so se le takih pohodov, o katerih so domnevali, da so pravični, dasiravno je v tem tudi par izjem.

Enkrat so Kozaki celo posadili na pretsol novega carja, ko so podpirali zahteve dečka Dimitrija glede carskega prestola.

Kljub nasprotnemu prepričanju večine ljudi, ki malo vedo o Kozakih so slednji zelo idealistični po svoji naravi ter veliki oboževalci junakov. Oni so celo sanjavi ter so imeli celo vrsto idealov, katere so opevali v bajkah in pesmih.

Iz davne preteklosti se dviguje podoba Mazepe, junak step, ki je postal predmet ene najlepših pesnitev angleškega pesnika Byrona.

Mazepe je bil rojen na dvoru poljskega kralja Jana Kazimirja. Bil je lep mladič in soglasno s pesnitvijo lorda Byrona, zapleten v ljubezensko spletko z ženo nekega plemenitaša. Ko je izvedel mož za to, je dal mladega junaka nagega privezati na divjega konja, nakar so ga poglali v stepe.

S tem naj bi doletela Mazepe usoda. Zgodovinsko te stvari niso utemeljene, vendar pa je gotovo, da je moral bežati iz Poljske radi pregreškov ter si poiskati zavetja na stepah med Kozaki. Postal je tajnik hetmana Samojloviča ter mu sledil leta 1687 v dostojanstvu kot hetman vseh zaporoških Kozakov.

Mazepe je zelo pomagal carju Petru Velikemu v boju proti Turkom ter je bil od carja imenovan ukrajinskim princem. Zadnja leta svojega življenja pa se je pridružil švedskemu kralju Karolu XII. ter stal na njegovi strani proti ruskemu carju. S padcem Karla XII. pa je moral tudi on pobegniti ter je končal svoje dni v prognanstvu.

O moderni organizaciji kozakiških čet smo že pred kratkim poročali v posebni seriji člankov.

Tržaško slovensko šolstvo.

—ooo—

Starokrajsko časopisje piše:

— Prinesli so slovenski časopisi v zadnjem času statistične izkaze otrok slovenske narodnosti v Trstu in tri tem povdarjali naravnost gorostasno pomanjkanje slovenskih in meščanskih, srednjih in strokovnih, za slovenski naraščaj. V naslednjem pa hočemo opozoriti na razne rane tržaškega šolstva, ki bi se dale lahko odpraviti.

Potrebno bi bilo le nekaj požrtvovalnosti in malo dobre volje. Ker je že nesreča od zgoraj zadela v zadnjih časih tržaški magistrat, pričnemo pri njegovih šolah. Magistrat vzdržuje v zgornji in spodnji okolici 11 slovenskih ljudskih šol, od teh pa je bila le ena popolnoma zaprta v zadnjih dveh letih.

Menimo namreč šolo na Proseku. Malo dobre volje in stvar bi se dala urediti. Saj je bila šola na Opčinah, da, — celo ona v Sv. Križu odprta do evakuacije teh krajev, na Proseku pa so še vedno prebivalci. Sicer se je stari magistrat težko odločil za slovenske šole, ali kar je storil, je bilo res dobro in popolno.

Bil je resnično splenden, posebno z ozirom na sedanjí režim. Pod starim magistratom niso poznali provizoričnih učiteljev in učiteljice, ki dobivajo že drugo leto prvo petletnico in tudi pri raznih dokladah ne bi bili tako ozkosrčni z učiteljstvom.

Pri večini magistratnih šol se otvori s prihodnjim šolskim letom šesti ali celo sedmi razred in v kratkem se bo pojavila potreba premenitve teh razredov v meščanske šole. Zato pa bi rali vprašali mestno učiteljstvo, ali je morda že pripravljeno, ali se pripravlja za ta preobrat...

Edino ena mestna učiteljica ima meščanski izpit. — Imamo sicer že eno slovensko meščansko šolo v Trstu. Z nastopajočim šolskim letom se otvori namreč drugi letnik deške meščanske šole Ciril-Metodove družbe pri Sv. Jakobu. Ali družba ima že drugo leto tudi dekliško osemrazredno šolo pri Sv. Jakobu in enako šolo na Acquedotto. Število učenk, ki so absolvirale eno ali drugo teh

dveh šol, se množi. Rade bi vstopile v razne urade ali šole. Toda pot jim je povsod zaprta.

Javni uradi zahtevajo spričevalo meščanske šole. Za vstop v razne šole nimajo primerne izobrazbe. Zakaj se ne pretvori vsaj ena teh šol v meščansko? Ena učiteljica je že na razpolago. Morda se dobe še druge učne moči in začasno se lahko poveri vodstvo voditelju za podražavljenje šole. Čas hiti in bodočnost tolikih deklet bi bila s tem rešena.

Sicer pa se čudimo, da pogajanja za podražavljenje Ciril-Metodovih šol ne napredujejo. Ali se gospoda okoli družbe v Ljubljani res boji italijanskih bomb, ali pa je to samo hudomušna govorica, ki gre po Trstu. Namesništvo menda res ni več negativno, dasi ni še tako naklonjeno, kakor v Ganglovi pesmi.

Do rešitve tega vprašanja pa bi radi vprašali, ali ni morda že prišel čas, da se pozabijo razna neutemeljena sumničenja o naši družbi, da bi se skupno delovalo in pri-spevalo za naše prepotrebno šolstvo?

Še eno dnevno slovensko šolo imamo v Trstu. Zasebno deško in dekliško trgovsko šolo, ki jo vzdržujejo tržaški slovenski denarni zavodi. Ali časi so hudi, izdatki ogromni in razvoj zavoda je vsled tega oviran. Država pa je letos prvič naklonila šoli 5000 kron.

Ironija je tem večja, če pomislimo, da se je po njenem prizadevanju izdalo za novi slovensko-nemški ali — boljše nemško-slovenski otroški vrtec nad četrt milijona kron. Napravili so se koraki za povišanje podpore in za podražavljenje vsaj notranjih učiteljev, ali pot do Dunaja je dolga in nazaj še daljša, kedaj pa pridemo na glavno rano tržaškega šolstva, na srednje šolstvo.

Pot slovenskih učencev gre iz slovenske ljudske šole na nemške srednje šole in sicer ne izgubi enega leta ali dveh na c. kr. pripravnici, ki je najžalostnejše, ali žalibog prepotrebno zlo našega šolstva.

Srednje šole tržaške pa niso morda samo z nemškim učnim jezikom, one so nemške, kakor je razvidno celo iz nadpisov na raznih dokumentih realke v zadnjih letih. Po padcu Gorice ali boljše dobro leto kasneje so ustanovili v Trstu zaposlovalni tečaj "Slovenske goriške gimnazije".

Da bi ne bili res tako krvavo potrebni, bi najraje želeli, da jih ne bi bilo.

Dosedanji prostori: gole šolske sobe, stare klopi za prve razrede ljudskih šol, nobenih obešal, nobenega pljuvalnika, nobenega podija, brez stolice in luči — to so bili dosedanji prostori in res bi bilo na razpolago lepo poslopje s plinom in z električno razsvetljavo, toda tu se pojavijo neki "ali", in najhujše je, da je ta "ali" — naše krvi in našega jezika.

Glavni faktor se namreč ne briga za to in se noče brigati, češ, da ni to njegova stvar — da, on je celo proti temu, da bi se drugi zavzeli za stvar in delali!

Žalostna je povest našega šolstva, ker so na njej krivi tudi naši ljudje.

Tako pa se bliža začetek šolskega leta. Prostorov za šolo ni, profesorjev ne bo, kajti ob takih razmerah ni čudno, da so izgubili vso dobro voljo in požrtvovalnost, zlasti ko jih vabi drugam gotovo ugodnejše življenje.

Caveant, caveant consules! Kajti z zaposlovalnimi tečaji bo pokopano tudi vprašanje slovenske gimnazije v Trstu. Imamo pa tudi zaposlovalne tečaje obeh goriških učiteljskih, moškega in ženskega.

Kar je bilo rečeno za gimnazijo, velja dobesedno tudi za te, morda pa je stvar še mnogo hujša. Gimnazija je imela, če ne že drugega, vsaj svoje učiteljstvo. Zaposlovalni tečajji učiteljskega pa nadomeščajo dva zavoda in od vseh učiteljev teh dveh zavodov (dva ravnatelja in vse ostale osebje) sodelujejo pri tržaških tečajih en meščanski in dva vladniška učitelja.

In ker smo že pri stvari, naj omenimo tudi še vprašanje obrtne šole. Objubila se nam je že lani dnevna višja obrtna šola in letos zopet. Sedanji ravnatelj italijanske obrtne šole (ki je, mimogrede povedano, Nemec) je dobil nalogo, da sestavi primeren načrt za slovenske vzporednice.

Usoda pa je hotela, da je obolev in da so se medtem otvorila na ljubljanski obrtni šoli dva slična višja oddelka. Ali na zadnjem historičnem zborovanju Jugoslovancev v Trstu smo slišali, da obstoje posebne pogodbe z državo, da učni jezik na tržaški obrtni šoli je in mora večno ostati italijanski.

Andrej Divjak iz Dol. Logateca, podomače Vodopivec, sedaj vojni ujetnik v Italiji, išče svoja soseda in prijatelja FRANKA in JANEZA NAGODE, podomače Andrejčeva. Želi stopiti z njima v korespondenčno zvezo. Naslov: Andrej Divjak, prigioniero di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia. (23-25—10)

Kje je moj brat JANEZ BENČAN? Doma je iz Gorenje Planine pri Rakeku. Pred nekoliko 12. leti je bil v Pittsburghu, Pa. Od njega že nisem dobil 4 leta nikakega poročila. Nahajam se v ruskem ujetništvu in ga prosim, da mi pošlje svoj naslov. Ako pa sam ne bere teh vrstic, prosim cenjene rojake, da ga na to opozorijo. Tukaj nas je 20 Slovencev. Naslov: Josip Benčan, Einj. Freiw. Zgaf., Kriegsgefangener, Beresovka, R. 223, Zabajkalskaja gubernija, Sibirija, Russia. (23-25—10)

SLUŽBO DOBI SLOVENKA.

Delo v kuhinji in paziti na otroke. Plača dobra. Vprašajte pri

Martin Hribar, 16 — 39. St., 10th Floor. (23-24—10) New York, N. Y.

NA PRODAJ

lepa hiša s 6 sobami; voda in odvodna cev; lot 30x124. Proda se za nizko ceno \$1,600.00. Druga hiša, lot 60x148, na vogalu, cena \$2,000.00. Obe hiši tri bloke od tovarn. Več se poišve pri:

J. M., 864 — 74. Ave., West Allis, Wis. (24-25—10)

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVljena

5. JULIJA 1908

INKORPORIRANA

27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedeš: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PRIJATEL, 5232 Wash. Street, Denver, Colorado.
Podpredsednik: ANTON VODISEK, 424 Park Street, Pueblo, Colorado.
I. tajnik: FRANK SKRABEC, R. F. D., Box 17, Stock Yard Station, Denver, Colorado.

II. tajnik obnem zapisnikar: J. CANJAR, 4422 Grant St., Denver, Colo.
Blagajnik: JOE VIDETICH, 4485 Logan Street, Denver, Colo.
Zaupnik: JOHN PREDOVICH, 4537 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

1. nadzornik: JOHN GERM, 316 Palm Street, Pueblo, Colorado.
2. nadzornik: FRANK HENIGSMAN, 1230 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
3. nadzornik: MIHALJ KAPSCI, 508 N. Spruce, Colo. Springs.

POROTNI ODBOR:

1. porotnik: PETER MEDOS, Route 8, Box 106, Pittsburgh, Kansas.
2. porotnik: JOHN HOCEVAR, 514 West Chestnut St., Leadville, Colo.
3. porotnik: JOHN JAKSA, Box 272, Louisville, Colorado.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKET, 4457 Washington St., Denver, Colo.

URADNO GLASILO:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
Vse denarne naknadice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepisne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

IZ URADA GLAVNEGA TAJNIKA.

—000—

Glede resolucije, katera je bila priobčena dne 26. septembra v glasilu, naznanjam, da je pravilna, kakor je bila pisana. Samo to je bilo pomotoma poročano iz gl. urada, da morajo taki člani, ki bodo šli k vojakom oziroma so že pri vojaki, plačevati za vse sklade in da se bo imenoval samo smrtninski sklad.

Tako je bilo vsaj govorjeno, toda sedaj je pa prišel gl. odbor do zaključka, da vsi vojaki-člani plačujejo samo za smrtninski sklad.

Prosim, da tajniki in uradniki krajevnih društev Z. S. Z. to vpoštevajo.

Frank Škrabec, gl. tajnik.

PREMEMBE V ČLANSTVU ZA MESEC SEPTEMBER 1917.

Pristopili k društvu št. 3: Joseph Skerlj, roj. 1888, cert. 1776, za \$1000 in Agnes Perma, roj. 1880, cert. 1777.

K št. 5: Mary Anžiček, roj. 1895, cert. 1778, za \$1000; Anton Uršič, roj. 1891, cert. 1779, za \$1000; Frank Trček, roj. 1892, cert. 1780, za \$1000; Anton Gaber, roj. 1892, cert. 1781, za \$1000; Joseph Ponikvar, roj. 1892, cert. 1782, za \$1000 in Joe Zindra, roj. 1895, cert. 1783, za \$1000.

K št. 13: Matt Plasmik, roj. 1901, cert. 1784, za \$1000.

K št. 16: Joe Dole, roj. 1893, cert. 1785, za \$1000; Jacob Turk, roj. 1786, za \$1000; Mary Gaber, roj. 1900, cert. 1787, za \$500.

K št. 21: Jerienj Železnikar, roj. 1890, cert. 1788, za \$1000; Mary Železnikar, roj. 1901, cert. 1789, za \$1000; Frank Krničar, roj. 1891, cert. 1790, za \$500; Frank Tekavec, roj. 1895, cert. 1791, za \$500; Frank Likar, roj. 1898, cert. 1792, za \$500.

K št. 22: Katarina Franich, roj. 1892, cert. 1892, cert. 1793, za \$1000.

Suspendirani člani in članice:
Od št. 3: John Ferkl, cert. 1199 in Joe Klarich, cert. 173.

Od št. 8: Frank Borštner, cert. 649 in Josipina Borštner, cert. 480 in Blaž Podpečan, cert. 340.

Od št. 23: Frank Mišič, 1694; John Seme, 1747 in Vincenc Žitnik, cert. 1748.

Črtani:
Od št. 5: John Jakosh.

Od št. 12: Frank Kenik, cert. 1276.

Od št. 16: Louis Zupaneč, cert. 1757.

Zopet sprejeti:
K št. 9: Matt Marolt, cert. 685.

K št. 22: Johan Lan, cert. 1715.

K št. 15: Paul Culaj in Martha Culaj.

Premenili zavarovalnino:
Pri št. 16: Frank enigmman iz 500 na \$1000.

Pri št. 22: Mike Kraskovic, iz 500 na \$1000; Lovro Buban iz 1000 na \$500.

Z bratskim pozdravom

Frank Škrabec, glavni tajnik.

DRUGI IZDATKI ZA MESEC SEPTEMBER.

John Germ, zamuda časa in vožnja ter ena knjiga za I. nadzornika	\$ 18.05
John Bohte, stanarina pisarne	\$ 6.50
Frank Henigsmann, II. nadzor, vožnja in zamuda časa	\$ 14.80
Frank Škrabec, mesečna plača	\$ 50.00
Glavniemu tajniku, poštna znamke	\$ 5.00
"Glas Naroda", ključ in glasilu	\$ 18.25
Skupaj	\$ 112.60
Bolniška podpora	\$ 468.50
Posmrtnina	\$ 200.00
Skupni izdatki	\$ 781.10
Dohodki	\$ 1,622.02
Preostanek	\$ 840.92
Bivša imovina je bila	\$ 21,055.08
Sedaj v blagajni	\$ 21,896.00

Frank Škrabec, glavni tajnik.

STATE DEPARTMENT OF LABOR
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION
Šiti naseljenice in jim pomagati.
Splošni nasveti, pojasnila in pomoč zastoj. V vseh jezikih. Po-
javnika, kako postati državljani in
o državljskih pravicah.
Pridite ali pišite!
Newyorki urad: 230 Fifth Ave.
Urad v Buffalo:
704 D. S. Morgan Building.

Rojake v ruskem ujetništvu pro-
sim, da mi javijo naslov neje-
ga brata IVANA MARINAC,
dona iz vasi Lisac, fara Jelša-
ne na Primorskem. Nahajal se
je v Tobolski guberniji, Petu-
hovska stanijska, selo Matasi,
10. roja, Sibirija. Ako pa sam
bore ta oglas, naj se zglašita na:
Matth. Marinac, Box 186, Rock
Springs, Wyo., U. S. America.
(23-25-10)

RAČUN MED DRUŠTVI IN ZAP. SLOV. ZVEZO

Za mesec september 1917.

VPLAČALI

PREJELI

Izplačilo za

Ime društva	Smrt, sklad	Rezerv, sklad	Boln. sklad	Stroški Tisk. poškod. znaki	Vrh. zdrav.	Preveč poslali	Skupaj	Ime prejematelja	Izplačilo za svota
Društvo sv. Martina št. 1	105.50	2.00	123.20	18.10 3.00	0.50	9.05	261.95	Joseph Braje	14.00 Bol. pod.
Društvo Slovan št. 3	65.57		74.20	10.80		5.30	155.67	Jose Brezovar	23.00 Bol. pod.
								Magie Papeš	10.00 Bol. pod.
								John Kokovšek	46.00 Bol. pod.
Društvo Zapadni Junaši št. 4	18.45		21.00	3.00		1.50	43.95	Marko Pint	16.00 Bol. pod.
Društvo Planinski Bratje št. 5	92.51	6.00	106.40	15.20 1.00	1.50	7.00	230.21	Martin Krašovec	10.00 Bol. pod.
								Agnes Ponikvar	200.00 Posmr.
								Mike Vrblje	17.00 Bol. pod.
								John Prisljan	11.00 Bol. pod.
Društvo Zvon št. 6	10.41		12.00	1.80		0.90	25.71	Anton Šuklje	21.50 Bol. pod.
								Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Kr. Sv. Rož. Venca št. 7	35.92		41.30	5.90 0.50		2.95	86.27	Jose Brodnik	12.00 Bol. pod.
Društvo Biser št. 8	29.81		31.50	4.50 0.25		7.25	73.31	Nick Badorinac	46.00 Bol. pod.
Društvo Napredni Slovenci št. 9	28.25		32.20	4.00		2.30	67.35	Anton Šuklje	21.50 Bol. pod.
Društvo Sl. Bratje št. 10	5.41		6.30	0.90		0.45	13.06	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Sv. Jan. Nep. št. 11	18.97		21.70	3.10 0.25		1.55	45.57	Anton Šuklje	21.50 Bol. pod.
Društvo Zg. Danica št. 12	7.76		9.80	2.90 0.50		0.80	21.76	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Junaši št. 13	15.86	1.00	17.50	2.50	0.25	1.25	38.36	Jose Brodnik	12.00 Bol. pod.
Društvo Sl. Slovencev št. 14	24.31		26.90	3.90 4.50		1.95	61.56	Nick Badorinac	46.00 Bol. pod.
Društvo Triglav št. 15	15.30		14.00	2.00		1.00	32.30	Anton Šuklje	21.50 Bol. pod.
Društvo Zvezda št. 16	51.53	2.00	53.30	9.75	0.50	6.00	153.11	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Hr. Slovan št. 17	14.75		18.20	2.60 0.25		1.30	37.10	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Sv. Alojzija št. 19	11.82		12.00	1.80		0.90	25.71	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Planinke št. 20	11.77	2.00	14.70	2.10 0.25	0.50	1.05	32.37	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Grintovec št. 21	20.74	5.00	23.10	3.30		1.25	55.64	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo sv. Mihaela št. 22	36.82	1.00	26.60	3.50 0.80	0.50	1.90	71.42	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
Društvo Cleveland št. 23	8.37		12.00	1.80		0.90	23.67	Frank Uršič	17.00 Bol. pod.
								Obresti	65.16 Bolna podpora
								Skupaj	1622.02
									Smrtnina 200.00

Jan Marija Plojhar.

Češki spisal Julij Zeyer.

(Nadaljevanje.)

Slučajno je rekel oče tisti dan pri kosilu, da postane Jan Marija tudi advokat, kakor je on. Deček je zagledal te nemarne, dolgočasne sobe pred seboj, je začutil smrad onih sveč, dežnikov, zaprtega zraka, ugledal te mrmrave obraze o-nih nad orumenelim papirjem sklonjenih postav, poblebel je in polastila se ga je predsmtina gro-za, udaril je v jok in tako divje se je branil takega nemamečega pogleda in bodčnosti, da ga dolgo niso mogli potolažiti; in zadivlje-ni oče ni nikdar več privlekel na dan podobnega predloga, tolažec se s tem, da sreča njegovega sina še pamet.

Deček pa je za trdno sklenil, da prej zbeži, v one črne lesove, ki so šumeli krog havrariškega gradu, nego se vda takim mukam. Tista groza in tisti odpor proti temu in vsakemu podobnemu poklicu sta mu za celo življenje ostala v mi-slih.

Deset let je bil star, ko mu je oče nagloma umrl. Bolest Plojhar-jeve gospe je bila neizmerna, lju-bila je svojega moža z vso dušo. Njeno zdravje se je tako razma-jalo, da se je nikdar več ni popol-noma popravila.

Z velikimi denarnimi izgubami je pustila vse v Pragi in se zate-kla z otrokoma na svoje posestvo na južnem Češkem. Za Jana Mari-jo se je začelo na ta način novo življenje. Šol se je na mah osvo-bodil, ker gospe Plojharjeva ni na-meravala, se vrniti kdaj v Prago. Dobila je za svoja otroka učitelja, ki se je z njima preselil v Havra-nice.

To je bil človek miren in potr-pežljiv. Roza Marija ga je s svoji-mi muhami zelo mučila, a iskal in našel je za te muke uteho v meh-kosti in udanosti svojega učenca. Jan Marija je postal takrat pri-den učenec, zlasti jezikov, ki jih je njegov učitelj nekoliko umel, se je marljivo lotil zaradi učitelja, ki se mu je v stari grajski knjižnici kmalu vdal še preveč.

Knjige, ki jih je gohtal noč in dan, so mu nadomeščale Betine bajke, ker stanka se je bila že od-pravila v kraj onih sanj in idea-lov, o katerem je toliko govorila, v raj onih angelov in svetnic, o katerih je toliko premišljevala in prepevala. Dečkovi ideali so dobi-vali sedaj pomalem odločno obli-ko, imeli so sicer še v tistih starih sanjah in bajkah svoje korenice, vendar pa so se znatno bližali res-ničnemu svetu; neki heroizem, hlepeč po visokih dejanjih, in pa hrepenenje po cestah do daljnih morij in do sedaj še neodkritih svetov, te misli so ga nočile ven-javen na perotih.

Po cele ure je sedel Jan Marija v solncu na zemlji, knjiga je le-žala poleg v travi, ter gledal na valovita zelena polja, ki so se mu zdeli, v vetra razčepirjena, širo-ko morje; tam je videl ladje pla-vati, videl samega sebe, kako na ladji pristane k bregu, kako jih za-vojuje, da bi jih osvojil s dobo-ro to križa in Kristusa.

stane kralj ter se zmagovalno vrača nazaj na Češko po mater in z vncem zlate slave na glavi po svojo sestro....

"Ne, ne, tako to morda ne bo-de", se je zasmeljal ob priliva tre-zne nezaupljivosti; toda kmalu za-tem je že zopet ustanavljal neod-visle kolonije na kakšnem otoku. Postavljal je tam nekakšno Akro-polo, belo, mramornato, ogledujo-čo se v sinjem morju.... Nove

Atene so tam cvetele, a tokrat A-tene češke!.... In zagledal se je v to častljivo, v neko sladko za-lost zastirto južneško pokrajino, prepreženo s šumavo, in njen o-tožni mir je buvil v njem elegične občutke, njen veliki horizont in veličastni značaj mu je na čudovit način privedel v misel viteško, fantastno pobarvano hrepenenje in nehoti se je spomnil onih vitezo-v, ki še vedno spe v Belaniku, ter si utripajočega srca želel, da bi to več nego pravljica, da bi v resni-ci vstali, podali tudi njemu meč za osvoboditev te zemlje, ki so jo ho-teli konji tujcev raznašati na ko-pitih; in zagledal se je na mah sredi obrovskega viteškega kla-nja, brodil je po krvi, padal, umi-ral na meji ter videl, kako vbihte angeli nad njim bele prapore, sla-več njegovo junaško smrt in hra-brost, ki je bila pomogla do zma-ge....

Tiste dni se je tiho čudila nje-gova mati, zakaj pač njegove oči tako plamene, zakaj se vsak hip orose in zakaj zatrepčejo včas njegove ustnice.

Sčasoma je njegov ideal zopet nekoliko izpremenil obliko, pa v celoti je ostal vedno to, kar je bil v početku. Jan Marija je čital na-mreč neki prevod Eshila in ta ga je pretresel. Zda se mu je za-zdelo, da je bil priveden na cesto svojega poklica. Njegova duša je zaklicala: "Pesnik bodeš.... To-da kakšen, kakor je Eshil!" je re-kel deček ter pristavil: "Takšen, kakor je bil Cervantes in Ca-moens", katerih životopise je bil že čital. Z drugimi besedami je to pomenilo: "Pesnik bodeš in junak obenem! Samo takrat odložiš pero, kadar bo treba prijeti za meč! Meč se bo v tvoji roki menjaval s pe-resom!" In sanjaril je tedaj žive-je, več in večkrat nogo kdaj po-prej. Kaj je vse čakalo nanj! Pota do teh pokrajin, kamor zanese Kristusov nauk, boji brez konca kakor pred Trojo za neskončno slavo češke zemlje in pomenje ža-loiger tako pretresujočih kakor Agamemnom in Prometej! O, ka-ko ogromna krasna stvar je živ-ljenje! Ko je tako begal za blod-njami, je premišljevala njegova mati, v kateri smeri naj bi ga pri-pravila za resno življenje.

Treba se je bilo odločiti za ka-kršenkoli neizgledljiv cilj. Začela je sina v važnem pomenku v uči-teljavi navzočnosti izpraševati, kaj bi hotel postati. Jan Marija ni bil v najmanjši zadregi, Eshil, Cer-vantes bo! Pesnik in junak bode. Mati in učitelj sta se zgrusila, ko-liko razumeli si niso, da se ni ka-ko stvarni volja držala, ampak da je to samo Jan Marija si vmo-

lokum, da to ni igrača, kar je skle-nil.

Ni hotel verjeti, da se treba v prvi vrsti preživiti, da na zemlji bore malo velja prispodoba o pti-cah pod nebom, naposled ni hotel verjeti, da je dete, za svojo sta-rost, v nekaterih ozirih, ki se ime-nujejo "praktični", še preveč ne-razvito.

Prvikrat v življenju sta ga ma-ti in tisti dobri učitelj užalila, a hladni, zaničljivi sestrin posme-h mu je privabil najboljšne solze. Po dolgih besedah, po neskončnih vprašanjih in pojasnilih je napo-sled z učiteljevo pomočjo izrazil svojo željo po junastvu, svoje hle-penjenje po daljnih cestah s trezno željo, da hoče torej postati vojak in mornar.

Eshil in Cervantes sta zastran ustvarjanja nesmrtnih del docela odpadla, mati in učitelj sta ju od-bila z usmevom, ne z zaležim, ka-kor je bil oni hladni zasmeh sesera Roze Marije, pač pa z naravnost odklonilnim.

"Dobro si vse premisli, drago dete", je naposled rekla mati, ob-jemajoč in gladeč ga po obrazu in po laseh. "Prehiteti se ni treba."

Toda njegova formula je bila stalna in trdna: "Nič drugega ne bom nego pomorski vojak."

Takrat ga je začel učitelj pripra-vljati, mati je s pomočjo varuha in svojih sorodnikov ukrenila vse potrebno, in Jan Marija se je kon-čno poslovil od nje, od sestre, ha-vrariškega gradu in od češke zemlje.

Učitelj ga je spremil do Pujja v mornarsko akademijo. Havrari-ce so gorele v rožnati svetlobi jutran-je zarje, ko jih je zapuščal Jan Marija, in takšne so mu ostale v duši. Ko se je na postaji ozrl v smer starše domovine — je bila zar-ja ugasnila.

Malo je slutil, kako je takrat tudi zanj ugasla rožnata svetlo-ba življenja, ko se je peljal prvi-krat v svet, in kako mu je bilo so-jeno, da ne vzplameni nikdar več tako čisto in jasno.

Ni trajalo dolgo, precej po vstu-pu v mornarsko akademijo, mu je začela padati mrena iluzij z oči. Naglo in bolesto je prišel do pre-pričanja, da je vse drugače na tem svetu, nego si je doslej mislil. Duh onega zavoda, njegovi sošolci, predstojniki, vse mu je bilo tuje, vse se mu je zdelo sirovo, njemu, ki je nosil žensko, trpno, mehko dušo v sebi. Toda baš ta njegov trpni, več sanjajoči nego misleči značaj, mu je omogočil prebivanje v nekem nesimpatičnem okrožju, ga je učil prenašati, molčati in se zapirati v sebe.

Čimdalje je tam bival, tembolj je spoznaval svojo zmoto, z notra-njim plačem si je rekel, da je bil izgrešil svoj poklic, zdaj je vedel, da je tako velik razloček med vo-jakom in med junakom, katerega diči mišljenje in vzlet, kakor med treznostjo življenja in poletom k ideali — vse to si je pravil tista leta — da bi se pa odločno vdi-gnil, zapustil akademijo, ubral drugo pot, poklical drug poklic — da tega se Jan Marija ni vmo-

gel. Tudi mu to ni kaj dosti pri-hajalo na misel. I kaj pa naj po-stane? Poklica ni čutil do ničes-sar.

"To je moja usoda", si je žalo-sten govoril ter iskal tolažbe v tem, da se mu po končanih študi-jah izpolnijo vsaj tiste sanje o daljnih potih za morje. V tem pa so mu ostale na dnu duše kot ideal vse, kar je na svetu krasnega, te drage, tihe Havrariice in pokrajina, kjer so se nahajale.

Tropični lesovi niso mogli imeti močnejšega čara nego ona sladka polja in loka, nego one turobne gore s temnimi večno zelenimi jelo-vimi gozdi. Kako hrepence je sa-njaril o tem rajju svojega detinj-stva! Videl ga je zdaj v solncu o-zarjenega, zdaj v senci najtemnej-sih oblakov, zdaj v pomladanskem evetu, zdaj v zapadlem snegu, po katerem so blodile modre senice ali se pa razlival rdeči žar zapada. In ta havrariški grad s starih sad-njanih vrtnih, polnim skrivljenih ja-blan in hrust, z onim zelezjakom v bivešem širokem, seženj globo-kem okopu, ki se je vil krog gra-da! Zelo je bil zelen, vedno vlaž-nat, ker ta okop je bil v prejšnjem stoletju, ko je bil grad postavljen, poln vode, kjer so plaval labudi.

Včas je bil pogrešal ono vodo, po-sebno pa labude, o katerih se je obdržalo ustno sporočilo; toda sveže zelenje travnikov, vonjava rožnih grmov in jasna rumenina nešteti solnčnice, ki so tam rase-le, so bogato nadomeščale ono minulo poetično ptičjo slavo. Ah, misliti o havrariškem gradu, o njegovih prijaznih sobah, napolnjenih s sta-romodnim, lisičjerjavim pohištvom, to ga je navdajalo z najslaj-sim razkošjem.

Mnogokrat se mu je prikazala ganljiva podoba, kako sedi v ni-ter prijetnih sob, topli pozimi, hladni poleti, blede, kljub svojim sivim lasem še lepa žena z otožni-mi očmi — njegova mati! Glej, sedi na majhnem divanu in tanke, lepe, fine njene roke so pri roč-nem delu, ali pa razkladajo po mi-zici nekakšno pasjanso, ugiba in prebira pol v šali pol zaupljivo iz elegantnih, prijetno dehtenč kart, obeta li usoda za najbližjo pri-hodnost blagor — oh, Jan Marija

SPODAJ OMENJENI ROJAKI IN ROJAKINJE.

kateri imajo v rokah naša potrdila za denarne pošiljave, s številka-mi, kakor so označene pod imenom, naj blagovneljivo naznaniti prej-komogoče svoj natančen naslov radi važne zadeve. Pisma katera sme-jim poslati, so se nam povrnila.

Tvrška Frank Sakser.

Bachnik Frank	Kovač Frank	Rohs Anna
No. 329639	No. 260641	No. 329639
Bartol J.	Kulovic Josip	Samide Frank
No. 330733	No. 330772	No. 330721
Bear Dan	Lenaršič Josip	Simeč John
No. 260638	No. 44555	No. 330762
Besena May Miss	Meden John	Spaniček Rose
No. 330062	No. 331014	No. 328894
Bobič Vajo	Merkun Anton	Sparrblek Joe
No. 260583	No. 331355	No. 330661
Božičević Đuro	Mikolič Josip	Starčević Johan
No. 260581	No. 331082	No. 331070
Braun Mary	Oswald Luise	Tehler Anna
No. 260643	No. 260632	No. 328896
Dolar Valentin	Oswald Joe	Turk Charles
No. 330066	No. 260621	No. 330351
Gregurič Blaž	Pintar	Turk Ivan
No. 330573	No. 330843	No. 260647
Janković Mihael	Sanich Math.	Turk Jarnej
330095	No. 260623	No. 329741
Kastelic John	Reuman Frank	
No. 44739	No. 44393	

SLOVENSKO

podp. društvo

svete Barbare

KA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomoćni tajnik: AVUGUST GOSTIŠA, box 310, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomoćni blagajnik in zaupnik: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 96, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 65, Burdine, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kan.
1. porotnik: FRANK TEROPČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VEHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki so naprošeni pošiljati vsa dopisa direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se plača po pošti edino potom poštne, ekspresne ali bančne denarne nakaznice, nikakor pa ne potom privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomanjkljivosti, naj to nemudoma namerjajo uradu glavn. tajnika, da se samore napako popravi.

Amerikanci v ognju.

—000—

Pohod Johna Brown.

Nekateri ga nazivajo svetega mučenika prostosti. — Nekateri ga imenujejo krvoločnega razuzdancu.

Namen tega članka pa je povedati njegovo povest, ne pa dati izraza mnenju glede njegovega značaja. Njegov značaj ne pride v sedanjem času v poštev. Njegova dela pa so ugledala pot k Državlanski vojni.

Bil je John Brown, strojar, rojen v Torrington, Conn. leta 1800. Tudi on je prišel življenje kot pacifist. Njegovo sovraštvo do vojne ga je spravilo v številne nepravilike in sicer v prvih letih njegove moške dobe.

Preselil se je v Kansas, — kjer je živel skozi dolgo vrsto let tako mirno kot so to pač dopustili njegovi nemirni in vročerkni sosedje. Tako je živel on in njegovi — dvajset otrok.

Tedaj pa se je pojavljalo na političnem obzorju vedno večje nujnejše vprašanje suženjstva. John Brown pa se je z nekako ducatom svojih otrok pridružil protisuženjski stranki.

Ponovno je riskiral svoje življenje v bojih na mejah, da ohrani državo Kansas prosto suženjstva. S komaj dvajset pristaši, med katerimi je bilo pet njegovih sinov je uspešno držal mesto Ossawatimie v Kansasu proti 500 roparjem iz Missourija.

S tem svojih činom si je pridobil vodstvo krajevne sekcije protisuženjske stranke.

V poteku let je postalo suženjstvo najbolj važno politično vprašanje v Združenih državah. Preje je bilo najti veliko lastnikov sužnje v vseh državah. Takrat pa so našle severne države, da se držanje sužnje ne izplača in tako so ga polagoma in mirno opustile.

Južne države pa so vstrajale pri suženjstvu.

Tako bi se lahko stvar vlekla naprej brez konca in kraja in brez velikega spopada med Severom in Jugom in to kljub Johnu Brownu in drugim abolicionistom (onim, ki so se zavzemali za odpravo suženjstva).

Prebivalstvo dežele pa je raslo ter se širilo na vse strani. V zvezo se je pripuščalo vedno nove države in vedno se je pojavilo vprašanje, če bodo ali če ne bodo te nove države pripustile v svojih mejah suženjstvo.

Narodna situacija je bila v najboljšem slučaju tako varna kot je naprimer varno življenje moža, ki sedi s pi-po v ustih na odprtem sodu smodnika.

Prihranjen je bilo za Johna Browna, da je vrzel prvo iskro v smodnik.

Denar, velika množica pristašev in sloves, ki si ga je pridobil Brown tekom svoje ostre kampanje za prostost Kansasa, ga je napotil do načrta, ki naj bi predstavljal najmočnejši udarec proti suženjstvu.

Sklenil je končati s kompromisnim govorčenjem ter dovesti do odločitve med Severom in Jugom. To pa je nameraval storiti z nasilnim oproščanjem sužnje.

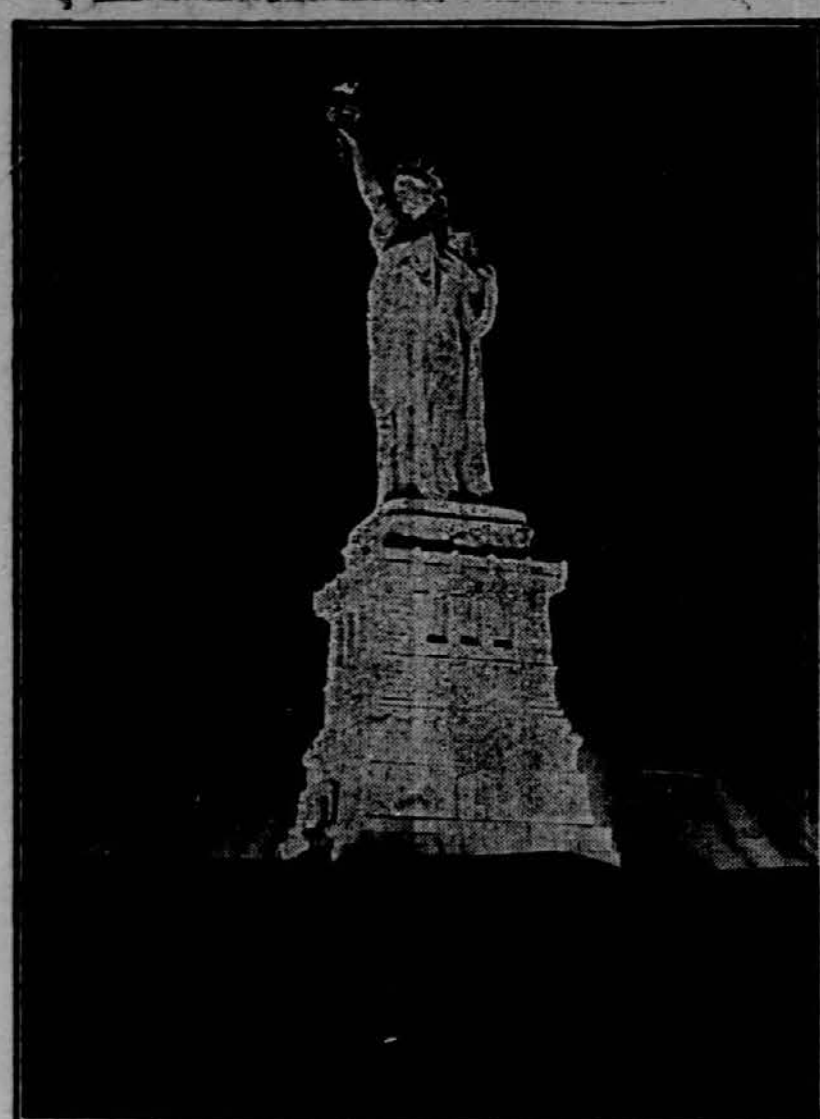
Z le osemnajst možmi je odkorakal Brown dne 16. oktobra 1859 proti Harper's Ferry, Va., ter se polastil prostora. Tam se je nahajal dobro založen arzenal Združenih držav. Brown se je polastil tudi tega.

Potem je izdal proklamacijo, s katero je pozval črnce, naj vstanejo kot en mož, naj se podreje njegovemu vodstvu ter se z oboroženo silo oprosti suženjstva.

Črnci pa niso hoteli slušati njegovih vabljivih povelj. Cela proklamacija se je izjalovila in Brown je obsedel — brez pomoči — a kljub temu je še vedno držal mesto v svojih rokah.

Tehnično je bil kriv velikega zločina, katerega naj bi se kaznovalo s smrtjo, kajti polastil se je vladne lastnine ter ščeval ljudi na upor.

Njegova kazen je bila hitra in krvava. — Oddelek mornariških vojakov Združenih držav ter milica iz Virginije pod poveljstvom polkovnika Roberta

CENTRAL NEWS PHOTO SERVICE, NEW YORK.

Vsak naj kupi Liberty Bond!

Lee je bila odposlana, da zopet zavzame Harper's Ferry ter zajame ali pobije brezpostavne branilce prostora.

Vojstvo je obkolilo Browna in njegovo peščico odločnih in na skrajno pripravljenih sledilcev.

Oni se niso hoteli udati, temveč se branili kot so se pač mogli. Borili so se z divjostjo divje mačke, dasiravno brez upanja, dokler ni bil slednji izmed njih mrtev ali pa težko ranjen.

Brown se je boril kot blaznež. Šele ko je bil šestkrat ranjen, so ga mogli dobiti v roke vladni vojaki.

Bil je stavljen pred sodišče radi izdaje in umora ter — spoznan krivim. Obsojen je bil na smrt na vešalih.

Dne 2. decembra 1859 je šel mirno v svojo smrt.

Dasiravno so celo abolicionisti obžalovali nasilnost Browna, — je pisal neki zgodovinar, — so njegovi pohodi brez dvoma pospešili neizogibno krizo.

V burnih časih, ki so sledili nato, se je izgovarjalo ime Johna Browna s spoštovanjem in "John Brown's body" je postal bojna himna Severa.

Ja Gatalo Mane, sada ratni za-
robljenik u Italiji, želini znati
za moga pašanca Mile Obrado-
vića, koji je sada u Americi, a
ne znam njegov naslov. Ja sam
iz Bugarske. Želim znati isto za
jednog kuma Petar Tropovića,
koji isto je u Americi; dalje za
moga ujaka Aleks Komadina
i njegovog sina Nikola Komadi-
na i Mitre Komadina, sin Tane
Komadina. Svi su već dugo vre-
me u Americi. Obradović je iz
sela Močila, Gravčova glavica,
Tropović iz Bugarske, Komadi-
ni iz Bugarske i Sadiosela. Ja
sam iz Bugarske, sin Miloša
Gatalo, imenom Mane. Moj na-
slov: Inf. Mane Gatalo, prigio-
niero di guerra, Ostudni di
Leece, Italia. (23-25—10)

Rada bi izvedela za naslov svoje-
ga brata JOSIPA GRL, doma
iz Vebice pri Ilinski Bistrici na
Notranjskem. Prosim cenjene
rojake, če kdo ve za njegov na-
slov, naj mi ga naznani ali naj
se pa sam javi. — Mary Jurčić,
Box 72, Cheat Haven, Pa.
(24-25—10)

ZENITNA PONUDBA.

Slovenec v Milwaukee, Wis.
star 27 let, se želi seznaniti s Slo-
venko ali Hrvatco, staro od 18 do
27 let, v svrhu ženitve. Na denar
se ne oziram, samo da je zdrava
in pametno dekle. Ona, ki resno
misli, naj mi piše in priloži svojo
sliko. Naslov:

R. F., c/o Glas Naroda,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR

(Notary Public)

GREATER NEW YORKU

ANTON BURGAR

82 CORTLAND STREET, NEW YORK, N. Y.

IZDELUJE IN PRESKRBUJE

vaikovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne
naveste v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti
ameriški državljanški papir, daje potrebne informacije gle-
do datuma ukrojanja ali imena parnika.
Obenito se zagnje na njega, kjer boš tebe in solidno
postojati.

POZOR!

Pozor! Ne nevar-
ni pri vsaki trgovini
pazite pri odločitvi
Ne rešite svoje
zdravje s pomembnim.
Čudovit uspeh našega
Krvnega Čaja je dobi-
tel poveljevalca. Odstan-
ite jih in zahtevajte na-
saj svoj denar. Pravi
Von Schlick Edgardi
Krvni Čaj ima podpis
H. H. VON SCHLICK
NA VSAKI SKATLI.
Prijeten in JAMCEN
je le pri

Marvel Products
Company

9 Marvel Building,
Pittsburgh, Pa.
Pet mesev trajajoče
skladje se vam pošlje
za \$1.00 cash, sponk ali
money order. Če želite
zavarovano, 10c. več.

PRIPOROČILO.

Rojakom v državi Kansas na-
znamjamo, da jih bo obiskal naš
rojak

Mr. OTTO PEZDIR.

ki je pooblaščen pobirati naro-
čnino za "Glas Naroda" in izda-
jati pravomočna potrdila. Cenje-
nim rojakom ga toplo priporoča-
mo in upamo, da mu bodo šli na
roko.

S spoštovanjem
Upravišstvo "Glas Naroda".

HARMONIKE

Naš zakrskelni vrsta izdelujem t.
popravilam po najnižjih cenah, a če
o trpešno in samostojno. V poprav-
anjah vseh vrst polje, kar sam b.
red 18 let tukaj v tem poslu in sode-
svojem lastnem domu. V popravah
namom kranjske kakor vse drug.
armenike tar računam po delu ka-
orine tde sahtev, brez nadaljnj.
vrstaj.

JOHN WENZEL.

117 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovensko gove-
reči specialit moških bolezni v
Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. do
popodne do 8. ure zvečer. V pet-
kih od 9. popodne do 2. popol.
V nedeljo od 10. dop. do 2. popol.
DR. LORENZ,
Specialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

Najuspešnejše mastilo za senake lasa, sa-
kor tudi za moške brke in brado. Od te-
ga mastila krasejo v stih tednih kramni
gosti in dolgi lasje kakor tudi moškimi
kramni brki in brada in na bode odpadali
in osiveli. Revmatizem, kostiboli ali trga-
je v rokah, nogah in v križu, v cernih
dneh popolnoma odpravim, rane, opekline,
bule, ture, krase in grinta, potne noge,
kurja očesa, osebine v par dnevih popo-
loma odstranim. Kdor bi moje zdravila
brez uspeha rabil mu jamčim za \$5.00.
Pišite takoj po cenik, ki ga takoj pošljem
nazaj.

Kramni šepni KOLEDAR za leto 1917
nastoj.

JAKOB WARČIČ,

6702 Bonna Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNANILO.

Cenjenim rojakom v Coloradi
naznamjamo, da jih bo v kratkem
obiskal naš zastopnik

Mr. Janek Plakša,

ki je pooblaščen sprejemati naro-
čnino za "Glas Naroda" in izdajati
tozadevna potrdila. On je pred leti
že večkrat prepotoval države, v
katerih se naši rojaki naseljeni in
je povsod dobro poznan. Upati je,
da mu bodo šli rojaki v vseh de-
lik na roko, posebno če, kar ima
potrdilno keno kama.

MODERNO UREJENA
Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

ROSEBNOST 80:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa ko-
lonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZE-
DINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET,
CENA \$3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DAL-
MACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. —
CENA JE 15 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT ST.,

NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Abnovo nemško-angliški tolmaj

vema

Osvetvena zgodovina

Dovneči zdravnik v hrvaškem

Jedika

Hitri računar nemško-angl. vema

Poljedelstvo

Popolni nauk o šolstvu, vema

Sledjenje v pogovoru

Schimpffov nemško-slov. slovar

Slov.-angliški in angl.-slov.

slovar

Trina 11 in trideset

Umetni življenje

Umetni svet

Umetni svet

Veliki slovensko-angliški

tolmaj

Zakoni in ukazi na Vojvodino

Kranjske

NARAVNE IN RAZNE DRUGE

KNJIGE:

Bodi svoje srce kaval

Deli v očiščen

Fakela

Mihlova Zala

Na krivih potih

Pogani in Lamberger

Poč Robom SI. Večernice

Slovenska novela in povesti

Socializem

Socijalna demokracija

Trojka

Vojna na Balkanu 18 avst.

Zgodovina c. in k. polpolna 2. 17

s slikami

Življenje na avst. dvoru ali

Sart cesarjevič Rudolfa

(Tragedija v Meyerlingu)

RAZGLEDNICE:

Nemška s evropskimi, hemo-

ratičnimi, bojišni, novostne in

velikonočne komad po

društ po

Album mesta New Yorka s kras-

nimi slikami, mali

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa

Avstro-ogrski velik vesni

Cell svet mali

Cell svet veliki

Evropa, vema

Vojna stenska mapa

Vojni atlas

Zemljevidi: New York, Colorado,

Illinois, Kansas, Montana,

Ohio, Pennsylvanija, Minnesota,

Wisconsin, Wyoming in West

Virginia in vseh drugih držav

po

Združenih držav mali

Združenih držav veliki

Združenih držav stenski na drugi

strani pa celi svet

\$3.00

Opomba: Naročila se pošiljajo denarno vrednost, bodisi v gotovini,
— ali v nakazilu, ali polniti nakazila. Vse stroške se pri vseh rokah se vračunajo.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA".

NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDruženih DRŽAVAH